

PRAKTIJKCASE 2B BEELDREGISSEUR ALMERE

iCENTRALE PROGRAMMA

Datum: 30-11-2017

Het programma iCentrale is een initiatief van 13 private partijen: Arcadis, BNV Mobility, Be-Mobile, Cruxin, DAT.Mobility/Goudappel, Dynniq, MAPtm, Siemens, Sweco, Technolution, Trafficlink, Trigion en Vialis en 6 decentrale overheden: gemeenten Almere, Den Haag en Rotterdam en de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland. Het programma is gericht op een beter functionerend netwerk en betere dienstverlening aan mobilisten en burgers tegen lagere kosten van assets en betere kosteneffectiviteit van de exploitatie in centrales. Dit programma wordt ondersteunt door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu/programma Beter Benutten.

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Wet, regelgeving en protocollen cameratoezicht.....	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Persoonsgegevens.....	4
2.3	Uitwisselen van camerabeelden.....	5
2.4	Protocollen.....	5
3	Uitwerking Praktijkcase.....	7
3.1	Uitdaging.....	7
3.2	Uitwerking case.....	7
3.3	Gerealiseerde oplossing.....	8
4	Conclusies.....	11

Projectteam:

Projectleider: Johan V. Munsterman Dat.Mobility

Teamleden: Jaap Kroese en Sjaak Roosenboom Gemeente Almere
Gerbrandt van Staveren Cruxin
Eugène de Geus Trigion
Erik Baeten Vision-Isp
Johan van der Velde Vialis

1 Inleiding

In Nederland voeren decentrale overheden momenteel vanuit ruim 150 locaties centrale bediening uit. Dit omvat bewaking en bediening van tunnels, bediening (op afstand) van bruggen en sluizen, centrale (regionale) inzet van verkeersmanagement, centrale monitoring en aansturing van stadstoegang en cameratoezichtruimtes (CTR) voor het toezicht van de openbare orde en veiligheid in de openbare ruimte. Het breed gedeelde inzicht is dat de bovenbeschreven huidige situatie (veel) effectiever en efficiënter kan. Populair (en te simpel) gezegd is het niet heel efficiënt dat er in Nederland ruim 150 publiek gefinancierde locaties zijn waar een veelvoud aan publieke medewerkers 'in de wachtstand' staat bij bediening- en beheerscentrales totdat hun vaak kortdurende inzet nodig is. Bij cameratoezicht wordt in principe, afhankelijk van het beleid van de opdrachtgever, continu "gesurveilleerd" door de observant en is er geen sprake van "wachtstand". Wel kan de efficiëntie in een dergelijke centrale verhoogd worden door toepassing van intelligente camera's die automatische afwijkende zaken signaleren en de observant hier in ondersteunen. Bovenstaande vormt de aanleiding voor het programma iCentrale waar centrales en diensten slim worden geïntegreerd en gecombineerd.

Voor weg- en stadsbeheerders van decentrale overheden liggen er kansen om maximaal baat te hebben van technologische ontwikkelingen en initiatieven van marktpartijen voor het ontplooiën van zelfstandige diensten rondom centrales: voor tunnelbediening en -bewaking, voor verkeersmanagement, voor bediening van bruggen en sluizen en voor openbare orde en veiligheid, stadstoegang en parkeren.

De provincie Noord-Holland heeft het programma iCentrale opgezet en 13 private partijen en 6 decentrale overheden aangetrokken om gezamenlijk uitvoering aan het programma te geven. Het programma heeft de ambitie om gezamenlijk te komen tot een transitie naar diensten voor geïntegreerde centrale bediening en/of efficiënt gebruik te maken van elkaars informatie die reeds beschikbaar is..

In fase 2 van het programma iCentrale worden 40 projecten uitgevoerd en vier praktijkcases. Praktijkcase 2A is de Beeldregisseur en is uitgevoerd in Rotterdam. Doel van de Beeldregisseur is om camerabeelden van verschillende domeinen en/of beheersgebieden onderling uit te kunnen wisselen. In de praktijkcase 2A Beeldregisseur Rotterdam gaat het met name om het koppelen van camerabeelden van verschillende beheersgebieden (Gemeente Rotterdam; Gemeente Capelle aan den IJssel en provincie Zuid-Holland). Het koppelen van camerabeelden over verschillende domeinen (met name Stadstoezicht en Verkeersmanagement) wordt uitgewerkt in praktijkcase 2B waar camerabeelden voor verschillende domeinen over en weer gekoppeld worden in het project Beeldregisseur Almere. Deze rapportage beschrijft de uitkomsten van de uitvoering van de praktijkcase 2B.

2 Wet, regelgeving en protocollen cameratoezicht

2.1 Inleiding

Cameratoezicht is in Nederland gebonden aan strenge wet- en regelgeving. Op cameratoezicht zijn de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de Wet politiegegevens (Wpg) van toepassing. Indien er sprake is van cameratoezicht door gemeenten ter handhaving van de openbare orde dan is daarop artikel 151c van de gemeentewet van toepassing.

Het College bescherming Persoonsgegevens heeft beleidsregels cameratoezicht opgesteld voor de toepassing van bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet politiegegevens. (bron: Overheid.nl; Beleidsregels cameratoezicht, College bescherming persoonsgegevens geldend vanaf 02-02-2016 t/m heden).

De beleidsregels dienen in eerste instantie als leidraad voor organisaties die gebruik (willen) maken van cameratoezicht en als uitgangspunt voor de autoriteit persoonsgegevens bij haar toezichthoudende taak.

2.2 Persoonsgegevens

De Wbp is van toepassing als er sprake is van geheel of gedeeltelijke geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens ofwel een niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens in een bestand. Een persoonsgegeven is elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Iemand is identificeerbaar als hij of zij herkenbaar in beeld gebracht wordt of als de identiteit af te leiden is op basis van andere gegevens zoals kentekens van auto's.

Er is geen sprake van persoonsgegevens indien doeltreffende technische en organisatorische maatregelen zijn getroffen waardoor een daadwerkelijke identificatie van individuele natuurlijke personen redelijkerwijs wordt uitgesloten.

In de praktijk betekent dit dat alle camera's voor stadstoezicht en beveiliging van objecten (parkeergarages, stations en overige gebouwen) onder de wet persoonsbescherming vallen omdat individuen herkenbaar in beeld worden gebracht.

Verkeersmanagementcamera's worden gebruikt om het verkeer te monitoren. Indien er met een camera geteld wordt hoeveel verkeer er rijdt en beelden niet live worden bekeken en niet opgeslagen, dan is er geen sprake van persoonsgegevens en is de Wbp niet van toepassing. Indien een verkeerscentrale cameratoezicht heeft ingesteld om toezicht te houden op de actuele verkeerssituatie en er is geen sprake van persoonsgegevens, dan is de Wbp niet van toepassing. Indien in het geval van een incident beelden doorgezonden worden naar de politie, waarop wel persoonsgegevens identificeerbaar zijn (kentekens) is de Wbp van toepassing. In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van verschillende vormen van cameratoezicht met daarbij de juridische grondslag, onderscheiden naar publiek en privaat.

Partij	Doel	Aard toezicht	Juridische grondslag	Verwerking persoonsgegevens	Voorbeeld
Publiek	Veiligheid	Openbare orde en veiligheid	Gemeentewet art.151c	Wpg	Stadstoezicht
Privaat	Beveiliging Bescherming	Beveiliging en procescontrole	Burgerlijk wetboek	Wbp	Parkeren, Verkeersmanagement Bruggen en sluizen Beveiliging
PPS	Beveiliging Bescherming	Beveiliging en procescontrole	Burgerlijk wetboek	Wbp	Bedrijven terreinen, Stationshal
	Veiligheid	Openbare orde en veiligheid	Gemeentewet art.151c	Wpg	

2.3 Uitwisselen van camerabeelden

De doelstelling voor de beeldregisseur Almere is het uitwisselen van camerabeelden van stadstoezicht met verkeersmanagement vice versa. De camerabeelden van stadstoezicht vallen onder de Wbp en mogen daardoor allen bekeken worden door medewerkers van de politie en/of speciaal opgeleide medewerkers zoals buitengewoon opsporings ambtenaren (BOA). Het uitwisselen van camerabeelden van verkeersmanagement naar stadstoezicht zal geen wettelijke beperkingen kennen omdat er geen sprake is van persoonsgegevens. Er dient wel aangegeven te worden dat er sprake is van cameratoezicht. Andersom is lastiger omdat er wel sprake is van persoonsgegevens. Echter in de beleidsregels cameratoezicht wordt aangegeven dat er is geen sprake van persoonsgegevens indien doeltreffende technische en organisatorische maatregelen zijn getroffen waardoor een daadwerkelijke identificatie van individuele natuurlijke personen redelijkerwijs wordt uitgesloten. De gemeente Almere wil van deze mogelijkheid gebruik maken en zal daarvoor in overleg treden met het ministerie van Veiligheid en Justitie en het CVV (Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid).

2.4 Protocollen

Bij camera toezicht is naast de wet en regelgeving belangrijk dat de doelomschrijving van het cameraplan wordt vastgelegd in een protocol. In dit protocol dient uitgelegd te worden waarom er een gereed belang is voor cameratoezicht en waarom je bijvoorbeeld een volledige straat en/of kruispunt in beeld brengt.

In het protocol van stadstoezicht dient opgenomen te worden dat er camerabeelden van specifiek te benoemen camera's doorgezeten kunnen worden naar Verkeersmanagement als de verkeersmanager daar om vraagt. Tevens dient beschreven te worden met welk doel de verkeersmanager deze beelden op wil vragen (observatie verkeerssituatie). Andersom zal ook verkeersmanagement in het

protocol moeten beschrijven dat de beelden van de VM camera's doorgezet kunnen worden naar de centrale van Stadstoezicht als dit voor opsporingsdoeleinden noodzakelijk blijkt te zijn.

Als er beeldopslag plaatsvindt dan is de standaard maximaal een maand maar daar kan en mag van afgeweken worden als aangetoond wordt dat er een belang is om dit langer te doen. Dit dient dan, met redenen omkleed, vastgelegd te worden (van te voren toestemming vragen is niet noodzakelijk, de toetsing is achteraf).

Als beelden vastlegt worden, dient er een beheerder te zijn en een policy die mensen de mogelijkheid geeft om te vragen of ze op beeld zijn opgenomen. Dit houdt geen verplichting in om dit te laten zien, maar wel om hier in redelijkheid antwoord op te geven

Als een persoon vervolgens vraagt zijn beelden te verwijderen dan is er in principe de verplichting dit te doen, behalve als er een belang is om dit niet te doen (het beeld van de verdachte bv). Dit dient wel aan de persoon in kwestie gemeld te worden. Eventueel kan de persoon een civiele zaak starten om alsnog de beelden te verwijderen.

Feitelijk gaat het er iedere keer om dat goed documenteert wordt wat waarom gedaan wordt, wie de database beheert en hoe een natuurlijk persoon een klacht /vraag kan indienen.

3 Uitwerking Praktijkcase

3.1 Uitdaging

Verkeersmanagement en Stadstoezicht van de gemeente Almere hebben alleen zicht op de camera's die binnen hun domein vallen. Verkeersmanagement (doorstroming van verkeer en mogelijke ongevallen) heeft de beschikking over twee camera's die via de verkeerscentrale van Vialis beschikbaar zijn. De verkeersmanager kan hierop inloggen en de beelden wanneer hij wil bekijken. Stadstoezicht heeft de beschikking over 130 vaste en 11 mobiele camera's in de stad zelf in het kader van openbare orde, veiligheid (OOV) en leefbaarheid. Deze beelden worden continu gesurveilleerd door een observant in de centrale van stadstoezicht. Deze camera's vallen onder de Wpb en mogen alleen door geautoriseerd personeel bekeken worden.

De dienstverlening m.b.t.

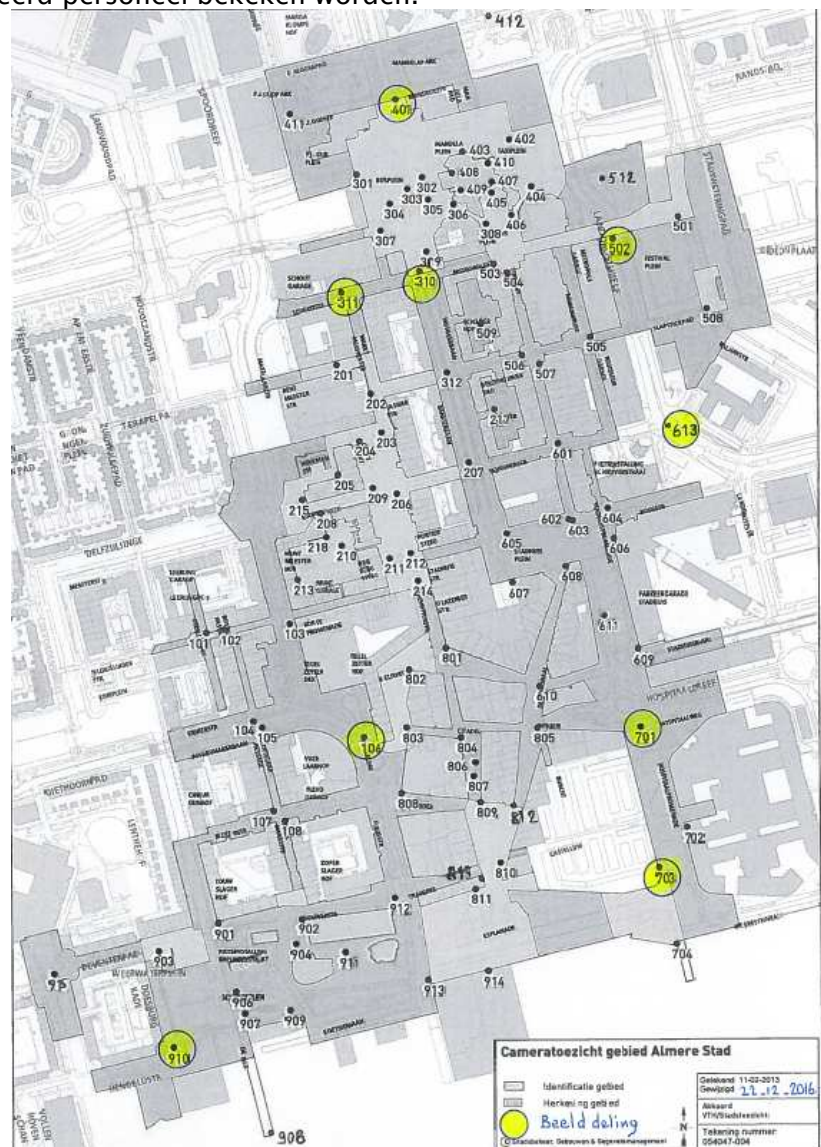
verkeersmanagement kan verbeterd worden indien er meer beelden beschikbaar zijn om het verkeer te kunnen monitoren en bijvoorbeeld de oorzaken van vertragingen te kunnen achterhalen. Dit zou gerealiseerd kunnen worden door het plaatsen van extra camera's. Echter, er hangen al veel camera's voor stadstoezicht in de stad die ook het verkeer in kaart kunnen brengen, dus het lijkt onlogisch en inefficiënt om te kiezen voor extra camera's.

Er is daarom bij Jaap Kroese het idee ontstaan om beelden van bestaande camera's die geplaatst zijn t.b.v. openbaar toezicht, maar zodanig gesitueerd zijn dat er, eventueel met een andere camerapreset, ook beelden voor andere domeinen mee gemaakt kunnen worden, te gaan gebruiken voor verkeersmanagement, parkeren of haventoezicht. Dit past uitstekend in het iCentrale gedachtegoed wat uitgaat van

samenwerking tussen de verschillende domeinen. Een ander aspect is het omgekeerde, dat bewakingscamera beelden op een gewenst moment gedeeld kunnen worden met de CTR van Almere. Dit valt buiten deze case maar is vanuit OOV wel een zeer interessante.

3.2 Uitwerking case

Het doel van deze praktijkcase is dus het doorzetten van beelden van openbaar toezicht naar de verkeersmanagementcentrale van Almere en andersom de koppeling van de VM camera's aan de

centrale van stadstoezicht. Een belangrijk aandachtspunt dat direct is geïdentificeerd door de Gemeente Almere is de omgang met de privacy aspecten van het toepassen van cameratoezicht.

Hierover zijn door de gemeente Almere gesprekken gevoerd met het ministerie van Justitie en Veiligheid. De uitkomst van deze gesprekken is als volgt:

Er is gesproken met beleidsmedewerkers van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en een adviseur van het CCV. Dit was een positief en opbouwend gesprek waar gezamenlijk tot de conclusie is gekomen dat er mogelijkheden zijn binnen de huidige wetgeving om camerabeelden te delen naar verschillende doelgroepen. Wel werd met nadruk aangegeven dat persoonsgegevens (gezichten en kentekens) niet leesbaar dienen te zijn voor derden en dat de beelden door Verkeersmanagement niet opgeslagen mogen worden. Dit heeft te maken met het feit dat toezichtcamera's in eerste instantie onder de GW art. 151c vallen en verwerking van de beelden onder de wet politiegegevens (Wpg) vallen.

Dit uitgangspunt is meegenomen in de verdere uitwerking van de case. Gemeente Almere heeft aan haar huidige partner op het gebied van CCTV oplossingen (VisiOn ISP) gevraagd om een mogelijke uitwerking te doen van het doorsturen van beelden van toezichtcamera's naar verkeersmanagement, rekening houdend met hiervoor genoemde privacy aspecten. Aan Vialis is gevraagd om de beelden via de Verkeerscentrale zichtbaar te maken en de beelden van de VM camera's door te zenden naar Stadstoezicht. Het bedrijf Smartervision levert de software aan VisiOn ISP om de beelden van persoonskenmerken te ontdoen.

3.3 Gerealiseerde oplossing

De gemeente Almere heeft momenteel een video toezicht systeem in gebruik met ruim 130 camera's voor OOV en leefbaarheid. Het bestaande systeem voldoet, aan de laatst gestelde eisen op het gebied van gebruik en transmissie. Er wordt gebruik gemaakt van een glasvezelnetwerk en de camera's zijn allen van het type TCP/IP.

Vanuit de firma VisiOn ISP is er een oplossing aangedragen. Deze oplossing omvat het leveren van apparatuur gevoed vanuit het huidige Video Management Systeem (VMS), zodat een derde partij kan worden voorzien van de benodigde videobeelden. Hierbij ligt de verantwoordelijkheid van het doorzetten van de videobeelden bij de centralist van de gemeentelijke CTR, op aanvraag van een derde partij. Een handmatige actie. Hieronder wordt nader ingegaan op de systematiek om de beelddeling vice versa mogelijk te maken.

De beelddeling werkt twee kanten op:

- vanuit de Toezichtcentrale Almere naar de derden partij
- vanuit de derden partij naar de Toezichtcentrale Almere

Een koppeling als deze, dient aan een aantal eisen / wensen te voldoen:

- alleen specifieke beelden doorzetten
- (geen bediening, geen opname, geen regie bij de externe partij ==> push functionaliteit)
- geen "tot personen herleidbare informatie" beschikbaar stellen
- kosteneffectieve oplossing
- breed inzetbaar en open ten behoeve van diverse partijen

- veilige oplossing (geen fysieke koppelingen van netwerken vanwege informatiebeveiliging e.d.)

VisiOn ISP kiest er specifiek voor, om géén koppeling op netwerkniveau te genereren. Dit vanwege de risico's en de eisen die tegenwoordig worden gesteld aan dergelijke informatie overdracht en de koppelingen van netwerken. Zie de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze verordening treedt in werking op 25 mei 2018.

Netwerkscheiding

Doordat gebruikt wordt gemaakt van screen encoders is er geen fysieke netwerk-koppeling tussen het CCTV Netwerk en enig ander (extern / derden) netwerk. Hierdoor kan worden gegarandeerd dat alleen de beelden die door de toezichtruimte worden geselecteerd, daadwerkelijk worden getoond aan de externe partij.

De fysieke koppeling tussen het CCTV Systeem en elke externe partij betreft een VGA / DVI interface, waarover geen ethernet verkeer mogelijk is (en dus veilig).

Doorschakelscherm

Ten behoeve van de externe partij is een zogenoemd "doorschakelscherm" gerealiseerd.

De beelden die in de Toezichtruimte op het "doorschakelscherm" gesleept worden, worden getoond aan de externe partij. De desbetreffende beelden worden door middel van de screen encoder omgezet naar een videostream die aan de externe partij beschikbaar wordt gesteld.

De externe partij kan deze videostream weergeven en/of verder distribueren binnen haar eigen organisatie.

Camera Selectie

Op elk doorschakelscherm wordt een taak getoond die 1 of maximaal 4 (kwadrant) camera weergave posities bevat. In de boomstructuur die bij de doorschakeltaak behoort, worden alleen de voor de betreffende externe partij toegestane camera's weergegeven.

De observant bepaald door middel van "Genetec Remote Task" op welke weergave positie een toegestane camera wordt weergegeven. De camera's kunnen naar de desbetreffende tegel worden gesleept. Doordat de centralist / observant alleen de toegestane camera's gepresenteerd krijgt wordt voorkomen dat er "per ongeluk" een camerabeeld wordt getoond dat niet voor de betreffende externe partij bedoeld is.

Persoonsgegevens

Om persoonsgegevens te verwijderen, wordt gebruik gemaakt van software die de "tot personen herleidbare informatie" anonimiseert. Deze software wordt geleverd door Smartervision uit Assen. De beeldbewerking vindt plaats zodra de betreffende camera's naar het doorschakelscherm gesleept worden.

Koppeling met Vialis / Verkeersmanagement centrale

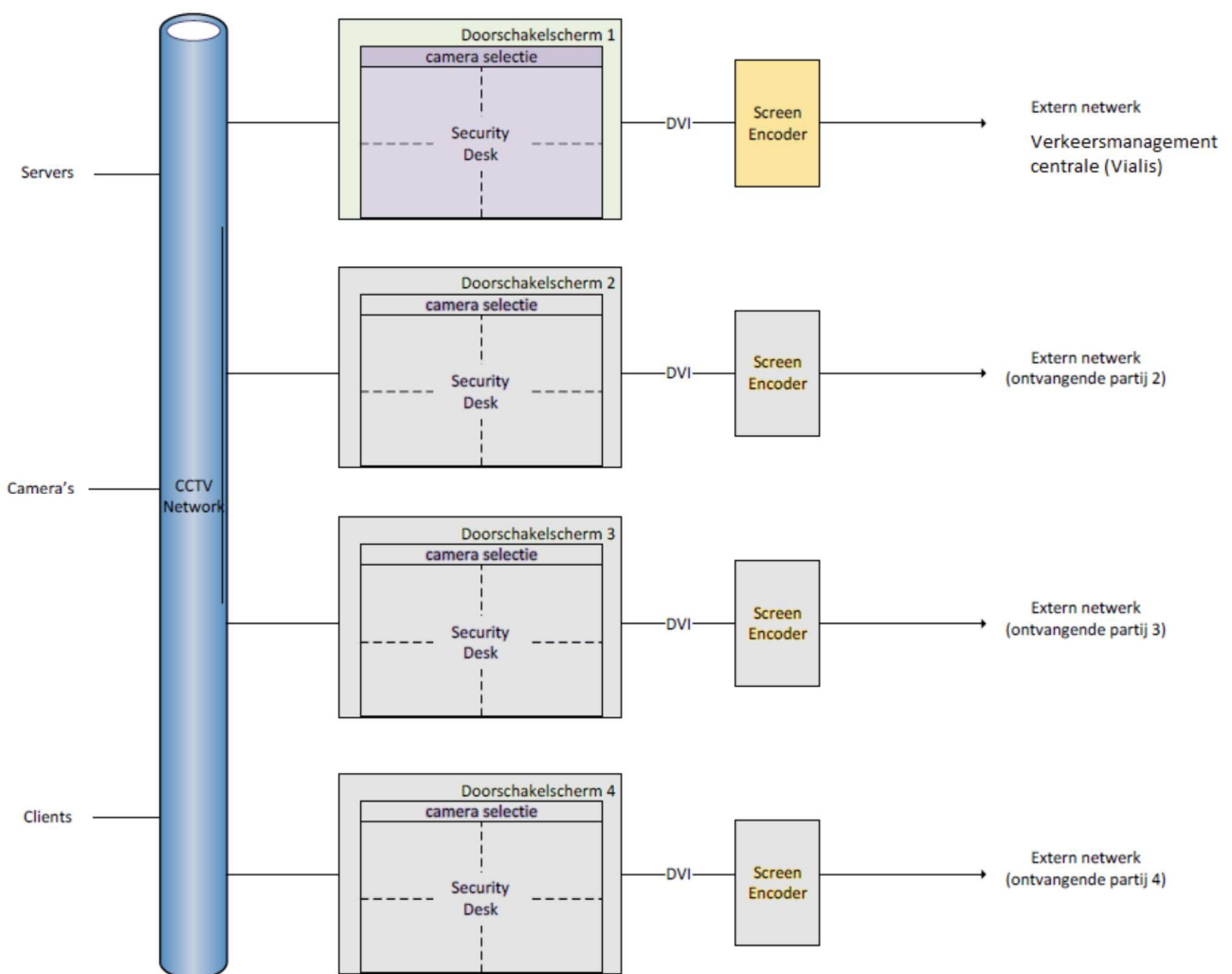
Ten behoeve van de koppeling met de Verkeersmanagement centrale van Vialis is een VPN verbinding gerealiseerd tussen de Toezichtcentrale Almere en het cybercenter van Vialis.

- De zijde van de Toezichtcentrale Almere is door VisiOn ISP uitgevoerd, de zijde van de Verkeersmanagement centrale door Vialis.

- Via de VPN verbinding ontvangt Vialis één stream met daarin de geanonimiseerde beelden van de geselecteerde camera's van de Toezichtcentrale Almere
- De camera's van Verkeerstoezicht zijn aangesloten op de door Vialis gehoste Genetec-server
- Vanuit de Genetec-server van Vialis wordt één stream aangeboden via dezelfde VPN aan de toezichtcentrale Almere

Technische 19" systeemkast

Ten behoeve van de verbinding met Vialis heeft VisiOn ISP een aantal hardware componenten geïnstalleert op locatie Voetnoot. Deze hardware componenten zijn de VGA / DVI broadcaster en de hardware voor het doorschakelscherm. Hiervoor is 3 HE (hoogte eenheden) in de 19" systeemkast gebruikt. Mocht er in de toekomst een extra externe verbinding nodig zijn dan is bovengenoemde per verbinding noodzakelijk.

Schema systeem architectuur VisiOn ISP

4 Conclusies

Ten aanzien van de uitvoering van de praktijkcase kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De Beeldregisseur Almere is gerealiseerd conform de wens van de gemeente, waardoor het mogelijk is om camerabeelden tussen de domeinen Stadstoezicht en Verkeersmanagement over en weer uit te wisselen. Hiermee is een beeldregisseur gerealiseerd, waarbij de verkeersmanager beelden op kan vragen via de centrale van stadstoezicht. De centralist zet de beelden door naar de verkeerscentrale van Vialis, waarbij automatisch de persoonskenmerken zoals kentekens en gezichten geblurd worden. Omgekeerd kan de centrale van Stadstoezicht beschikken over de beelden van de verkeersmanagement camera's.
- De huidige privacy-wetgeving maakt het lastig om camerabeelden van camera's die geplaatst zijn als toezichtcamera's zonder meer te gebruiken voor andere toepassingen. Door de beelden te ontdoen van persoonskenmerken en in de protocollen een adequate doelomschrijving op te nemen is het wel mogelijk.

Gemeente Almere

Den Haag

Gemeente Rotterdam

